

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	обов'язкова компонента
Мова навчання	українська

Назва курсу	Методологія і організація науково-педагогічних досліджень
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	Фекета Ірина Юріївна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної та раціонального природокористування
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	iryna.feketa@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=905
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	3,5 кредитів ЄКТС / загальна кількість годин 105
Обсяг курсу	Аудиторних годин - 36, лекцій - 20, практичних - 16, СРС - 69
Формат курсу	Очний
Анотація до курсу	Навчальна курс «Методологія і організація науково-педагогічних досліджень» є обов'язковою компонентою дисципліною для студентів 014.07 Середня освіта (Географія). Вивчення навчальної дисципліни «Методологія і організація науково-педагогічних досліджень» формує у студентів сучасного наукового світогляду, вироблення навиків проведення науково-дослідницької та науково-педагогічної роботи; розвиток вміння системного підходу при організації та проведенні науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності.
Ключові слова	Методологія, наука, педагогіка, аналіз, дослідження.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія і організація науково-педагогічних досліджень» є формування у студентів сучасного наукового світогляду, вироблення навиків проведення науково-дослідницької та науково-педагогічної роботи; розвиток вміння системного підходу при організації та проведенні науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі географічної освіти та науки, які передбачають дослідницько-інноваційну професійну та педагогічну діяльність, проведення досліджень складових навколишнього середовища, антропогенний вплив на нього та раціональність використання природних ресурсів в контексті збалансованого розвитку із застосуванням новітніх методів, техніки та технологій за умов невизначеності та недостатності інформації. Загальних компетентностей: ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлюючого, сповідуючого та примножуючого загально цивілізаційні

	цінності демократичного суспільства (морально-етичні, культурні, гуманістичні, доброчесності тощо). ЗК 2. Здатність самовдосконалюватися в науковій та науково-педагогічній діяльності, постійно підвищувати кваліфікацію науково-педагогічної із розумінням предметної області обраної професії, її основних концепцій, понятійно-термінологічного апарату та місця у загальній системі знань про природу і суспільство. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою, уміти комунікувати з іншими, логічно викладати свою думку як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні сучасні технології у науковій, освітній, просвітницькій та громадській роботі, абстрактно мислити та системно аналізувати і узагальнювати інформацію в галузі предметної діяльності. ЗК 7. Здатність працювати в команді, виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера. ЗК 8. Уміння об'єктивно оцінювати і доносити знання як до фахової аудиторії, так і до широкого загалу із використанням наукової термінології та сучасних методів і технологій презентації інформаційних матеріалів. Фахових компетентностей: ФК 1. Набуття предметно-географічних, природознавчо-наукових, психолого-педагогічних компетентностей, оволодіння фундаментальними знаннями з дисциплін географічної науки на різних просторових рівнях (глобальному, національному і локальному), методологією географічних досліджень взаємозв'язків у складній системі «Людина–Природа» в контексті досягнення цілей збалансованого розвитку. ФК 2. Здатність до постійного професійного самовдосконалення, вивчення і креативного застосування досягнень національної та світової географічної науки в науковій і педагогічній діяльності. ФК 4. Здатність розвивати викладацькі компетентності, вміння застосувати на практиці набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методів і прийомів навчання географії у вищих навчальних закладах відповідно до вимог державних освітніх стандартів. ФК 5. Здатність постійно вдосконалювати та використовувати набуті знання щодо змісту, форм та методів навчання географії в загальноосвітній школі, вміння вносити інновації в навчально-виховний процес сучасної середньої школи.
Пререквізити курсу	Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Методологія і організація науково-педагогічних досліджень» є опанування навчальних дисциплін (НД) освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - - теоретико-методичні основи пізнання в наукових та науково-педагогічних дослідженнях; - загальнонаукові, конкретно-наукові та спеціальні методи науково-педагогічних досліджень, розуміти їх зміст, функції та підходи їх застосування; - основні методологічні та методичні підходи до вивчення конкретних об'єктів, явищ чи процесів, тобто знати методологію науково-педагогічних досліджень. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти: - вибирати та формулювати проблему дослідження; - шукати необхідну наукову інформацію; - обирати методологічну основу дослідження

	- реферувати літературні джерела; - брати участь в науковій дискусії; Вміти: - формулювати об'єкт і предмет дослідження; - формулювати і перевіряти наукові гіпотези; - формувати комплекс методик для дослідження обраного предмету; - збирати емпіричні дані; - проводити обробку та інтерпретацію емпіричних даних; - оформлювати наукові звіти; - представляти результат дослідження на наукових конференціях і семінарах.																																		
Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, практичні (семінарські) заняття.. доповіді за темою занять, реферати, презентації, модульні контрольні роботи екзамен																																		
Необхідне обладнання	- дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи; презентації; підручники та навчальні посібники; нормативні документи тощо). - мультимедійні засоби (електронні підручники, стенди, моделі, ресурси Інтернету) для пред'явлення дидактичного матеріалу; - пакет завдань для модульного та підсумкового контролю. - система дистанційного навчання «Moodle» - Фонди наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ» - Електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ»																																		
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни <table><tr><th rowspan="2">Вид діяльності здобувача вищої освіти</th><th colspan="2">Модуль 1</th><th colspan="2">Модуль 2</th></tr><tr><th>Кількість</th><th>Максимальна кількість</th><th>Кількість</th><th>Максимальна кількість балів</th></tr><tr><td>Практичні (семінарські)</td><td>4</td><td>40</td><td>4</td><td>40</td></tr><tr><td>Презентація</td><td></td><td></td><td>1</td><td>15</td></tr><tr><td>Реферат</td><td>1</td><td>15</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Модульна контрольна</td><td>1</td><td>45</td><td>1</td><td>45</td></tr><tr><td>Разом</td><td>6</td><td>100</td><td>6</td><td>100</td></tr></table> Критерії оцінювання модульної контрольної роботи Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Методологія і організація науково-педагогічних досліджень» проводиться двічі на семестр, а саме на 8 та 15 тижнях навчання згідно розкладу модульних контролів визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на практичні заняття. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за практичні роботи та самостійну роботу. Максимальна кількість балів одержаних під час контрольної роботи становить 45. Виконання модульної контрольної роботи передбачає надання відповідей на три теоретичних запитання, які максимально оцінюються по 15 балів за кожне (разом 45 балів). Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Семестровий контроль з дисципліни «Методологія і організація	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Кількість	Максимальна кількість	Кількість	Максимальна кількість балів	Практичні (семінарські)	4	40	4	40	Презентація			1	15	Реферат	1	15			Модульна контрольна	1	45	1	45	Разом	6	100	6	100
Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2																																
	Кількість	Максимальна кількість	Кількість	Максимальна кількість балів																															
Практичні (семінарські)	4	40	4	40																															
Презентація			1	15																															
Реферат	1	15																																	
Модульна контрольна	1	45	1	45																															
Разом	6	100	6	100																															

	науково-педагогічних досліджень» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю усна за змістом і структурою екзаменаційних білетів, які розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться в національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то екзамен може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення їх результатів. Якщо студент за результатами підсумкового модульного контролю набрав 60 і більше балів, а на екзамені отримав менше 60 балів, то викладач має право з метою з'ясування повноти оволодіння програмою дисципліни, сформованості умінь та навичок, поставити додаткові питання в межах програми навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем з врахуванням балів, отриманих за відповіді на додаткові питання. Критерії оцінювання доводяться до відома студентів на першому занятті. Шкала оцінювання: національна та ECTS <table><tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><th>для екзамену, курсового проекту (роботи),</th><th>для заліку</th></tr><tr><td>90 - 100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr><tr><td>74-81</td><td>C</td></tr><tr><td>64-73</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr><tr><td>60-63</td><td>E</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням</td><td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням</td></tr></table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку	90 - 100	A	відмінно	зараховано	82-89	B	добре	74-81	C	64-73	D	задовільно	60-63	E	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку																										
90 - 100	A	відмінно	зараховано																										
82-89	B	добре																											
74-81	C																												
64-73	D	задовільно																											
60-63	E																												
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням																										
Підсумко-вий контроль, форма	Іспит в усній формі.																												
Зміст курсу	Змістовний модуль 1. Методологія в науковому та науково-педагогічному дослідженні: загальні засади та принципи Тема 1. Вступ. Місце науки в сучасному світі. Тема 2. Методологія в науково-педагогічному дослідженні: загальні засади та принципи. Тема 3. Основні підходи та методи наукових досліджень. Тема 4. Зміст і етапи науково-дослідної роботи. Тема 5. Пошук наукової інформації та її представлення. Змістовний модуль 2. Обробка та представлення науково-педагогічних даних Тема 6. Технологія і організація науково-педагогічних досліджень. Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження та впровадження їх у практику господарської діяльності.																												

	Тема 8. Методика підготовки наукових публікацій та виступів Тема 9. Методологія і організація географічних досліджень Тема 10 . Організація наукової та науково-педагогічної діяльності в Україні
Література для вивчення дисципліни	Основна література 1. Гуторов О.І. Г97 Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва – Х.: ХНАУ, 2017. – 272 с. 2. Основи науково-педагогічних досліджень: навчальний посібник / І. П. Аносов, М. В. Елькін, М.М. Головкова, А. А. Коробченко. – Мелітополь : ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2015. – 218 с 3. Оліяр М. П., Русин Г. А., Червінська І. Б. О 75 Основи науково-педагогічних досліджень (модульно-рейтинговий підхід): навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / М. П. Оліяр, Г. А. Русин, І. Б. Червінська. - Івано-Франківськ: НАІР, 2013. - 214 с. Допоміжна 1. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К.: Кондор, 2009. – 206 с. 2. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
Інформаційні ресурси	1. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/ 2. http://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка 3. http://biblioteka.uz.ua/ 4. http://www.nbu.gov.ua/
Питання для підсумкового контролю	1. Поняття науки як сфери людської діяльності. 2. Суть науки та науково-педагогічної діяльності. 3. Цілі та функції науки. 4. Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження. 5. Види та ознаки наукового дослідження. 6. Суб'єкт, об'єкт та предмет наукових досліджень. 7. Взаємозв'язок науки з практикою. 8. Поняття та рівні наукової методології. 9. Філософська, загальнонаукова та конкретно-наукова методологія. 10. Методологія теоретичних досліджень. 11. Основні форми наукових досліджень. 12. Аналітичні наукові дослідження. Застосування модельного підходу в аналітичних дослідженнях. 13. Експериментальні дослідження як метод наукового пізнання. 14. Структурні елементи науки та їх характеристика. 15. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження. Наукова термінологія. 16. Поняття наукового методу, його основні функції та риси. 17. Об'єктивність та суб'єктивність наукового методу. 18. Система та класифікація методів наукових досліджень. 19. Загальнологічні методи. 20. Загальнонаукові методи. 21. Конкретнонаукові методи. Методи географічних досліджень. 22. Системний підхід в дослідженні. 23. Поняття наукової інформації. Роль інформації в наукових дослідженнях. 24. Види та ознаки науково-технічної інформації. 25. Джерела інформації та їх використання у науково-дослідній роботі. 26. Методи пошуку і збору наукової інформації. Принципи бібліографічного

	пошуку. 27. Інформаційно-пошукові системи. Система УДК та ББК. 28. Пошук інформації в мережі Інтернет. 29. Аналіз та інтерпретація інформації. Організація роботи з науковою літературою. 30. Наукова організація та планування праці в науково-педагогічних дослідженнях. 31. Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі. 32. Науково-дослідна робота студентів, її форми і роль у підготовці спеціалістів. 33. Наукова організація дослідного процесу студентів 34. Принципи науково-педагогічної організації праці. 35. Програма, план та графік дослідження. 36. Технологія та логіка наукового дослідження. Методика наукового дослідження. 37. Загальна характеристика процесів та етапів наукового дослідження. 38. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. 39. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень. 40. Викладення матеріалу та формулювання висновків. Оформлення роботи. 41. Організація робочого дня та робочого місця науковця. 42. Особливості творчої праці в наукових дослідженнях. 43. Етика цитування 44. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність. 45. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження. 46. Наукова публікація. Функції та види наукових публікацій. 47. Наукова стаття. 48. Тези наукової доповіді. 49. Вимоги до змісту і структури кваліфікаційних робіт. 50. Магістерська робота: загальна характеристика. 51. Послідовність виконання магістерської роботи. 52. Підготовка до захисту та захист роботи. Керівництво роботою та її рецензування. 53. Вимоги до оформлення магістерської роботи. 54. Використання програми Microsoft Word для оформлення наукових робіт. 55. Робота над доповідями і науковими публікаціями. 56. Методика підготовки та оформлення публікацій. Техніка написання тексту. 57. Доповідь (повідомлення) та особливості її підготовки. 58. Специфіка усного виступу перед аудиторією. Підготовка презентації до виступу. 59. Підготовка та оформлення студентських публікацій. 60. Правила оформлення публікацій. Наукова мова та її особливості. 61. Види та теоретична база географічних досліджень. 62. Підготовка та етапи географічних досліджень. Інформаційне забезпечення роботи. 63. Польові географічні дослідження, їх організація, проведення та аналіз. 64. Техніка конкретних польових фізико-географічних досліджень. 65. Організація географічних експедицій. 66. Методика проведення соціально- та економіко-географічних досліджень. 67. Державна організація наукової діяльності в Україні. 68. Пріоритетні напрями науково-педагогічних досліджень.
--	---

	69. Система підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів. 70. Соціально-правовий статус наукових працівників. 71. Правова база з питань науково-технічної діяльності. 72. Міжнародні наукові зв'язки України. 73. Міжнародний досвід ведення науково-дослідницької роботи. 74. Науково-дослідна робота у США та Західній Європі. 75. Грантова робота. 76. Етичні норми і цінності науки.
--	--